

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Valkó Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Hauer György jogtanácsos által képviselt alperes ellen, biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. december 11. napján meghozott, 2.G.41.754/2005/33. számú ítélete ellen, az alperes részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 150.000 (százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek között 2004. december 2-ai kockázatviselési kezdettel vagyonbiztosítási szerződés jött létre. Az alperes a felperes 'C' szám alatti társasház földszintjén lévő raktárhelyiségeiben elhelyezett árukészletben keletkezett károk kockázatát vállalta el 7.000.000 forintos biztosítási összeghatárig. Az alperes veszélyviselése kiterjedt a lopás és rablás folytán keletkezett károkra is. A biztosítási szerződésre az alperes „vagyonőr vállalozási biztosítási feltételek” megnevezésű szabályzatának előírásai vonatkoztak, mint általános szerződési feltételek. A szerződés szerint a raktárhelyiségek mechanikai védelmének az alperes szabályzata 303. számú, az elektronikus védelmének az alperes 320. számú biztonsági előírásokat tartalmazó záradékában foglaltaknak kellett megfelelni. Az elektronikus védelemnek felületi és csapdaszerű térvédelmet kellett ellátnia, a felületvédelmet szolgáló érzékelőknek a nyílászárók mozgását, a térvédelmet szolgáló érzékelőknek a veszélyeztetett tárgyak, „kiemelt terek” megközelítési útvonalain történő mozgásokat kellett jeleznie és mozgás érzékelése

esetén a hang- és fényjelző riasztóberendezést működésbe léptetnie. A 320. számú záradék azt is előírta, hogy az elektronikus riasztóberendezésnek szabotázsvédelemmel ellátottnak kell lennie, ami annyit jelent, hogy a berendezés bármely elemének jogosulatlan megbontása, rongálása, manipulálása esetén a berendezés hang és fényriasztó egységeinek működésbe kell lépnie. A hang- és fényjelzéseket adó részegységeket a kültérben kellett elhelyezni. A szabotázsvédelmet szolgáló részegységnek az esetleges riasztásokat rögzítenie kellett. A falon kívül futó vezetékeket acél-védőcsőbe kellett húzni, a vezetékek toldása pedig az acélcsőben vagy kötődobozban történhetett.

A felperes az 'A' utcai és a 'B' Centerben lévő üzlethelyiségeiben lévő árukészletének biztosítására is kötött biztosítási szerződést 8.378.000 forint és 7.000.000 forint összeghatárig. Az alperes üzletkötője a raktárhelyiség védelmi rendszerét megsemmisítette, azt a felperes ügyvezetőjével együtt kipróbálta, és megfelelőnek találta. A raktárhelyiségbe 2005. május 24-e és 2005. május 27-e közötti időben - hétvégén - ismeretlen személyek behatoltak és 5.787.803 forint értékű árut eltulajdonítottak. A kültérben a bejárati ajtó felett 3 méter magasságban elhelyezett fény- és hangjelző berendezés rögzítését szolgáló csavarokat a falból kitépték, az acélcsőbe húzott vezetéket elvágták. A bejárati ajtó mellett, a beltérben lévő kezelőegység dobozát kinyitották, a kábeleket kitépték, a bejárati ajtó fölötti mennyezeti sarokban a fal és az álmennyezet csatlakozásánál a vezetéket elvágták. A rendszer központi egysége fémdobozban volt elhelyezve a hátsó helységben. Ebbe volt szerelve a szabotázsvédelem kapcsolója. A szabotázsvédelmi rendszer memóriaegységét eltávolították, a kapcsoló füle is hiányzott. A bejárati ajtó fölötti vasrácsra lévő 4 darab hengerzárat megfúrták és a rácsot ily módon nyitották ki. A felperesi ügyvezető 2005. május 27-én feljelentést tett a Budapesti III. Kerületi Rendőrkapitányságon és ugyanezen a napon a káreseményt az alperesnek is bejelentette. Az alperes a felperes kárainak megtérítését megtagadta.

A felperes keresetében 5.787.803 forint és annak 2005. július 1-től járó kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítást kérte. Arra hivatkozott, hogy az elektronikus riasztóberendezés nem felelt meg a 320. számú záradék előírásainak. A kár szakértője a biztosítási esemény bejelentését követően a riasztórendszert azért nem tudta megvizsgálni, mert a szabotázsvédelmet szolgáló részegységet szétszerelték, abból az adattárolásra szolgáló panelt kivették. A szóban lévő szerkezeti egység szétszerelése legalább 5 perc időt vesz igénybe, a szerelés a tolvaj számára csak a leleplezés veszélyét fokozta. A riasztás kiiktatása szempontjából már céltalan volt. Csak a felperesnek állt érdekében az adattároló panel eltüntetése. Az adattároló egység hiányában nem állapítható meg, hogy a riasztórendszer működőképes volt-e. A felperes által megjelölt kár mértékét az alperes nem vitatta, azt állította azonban, hogy az árukészlet 66,5%-os arányban alulbiztosított volt, a felperes ezért a kárából csak 1.966.277 forint megtérítésére tarthatna igényt.

Az elsőfokú bíróság az alperest a keresetnek megfelelően marasztalta. A döntés indokolása szerint a felszerelt riasztóberendezés műszaki dokumentációja a felszerelést végző 'D' Bt. alkalmazottainak, valamint az alperes riasztóberendezést megsemmisítő üzletkötőjének tanúvallomásai bizonyítják, hogy a riasztóberendezés a 320. számú záradék előírásainak megfelelt. A perbeli helységgel szomszédos társasház lakója vallotta, hogy a riasztó hang- és fényjelzéseit több ízben is észlelte. A berendezés tehát működőképes volt. Ennek ellenkezőjét az alperes nem bizonyította. A műszaki szakértőnek a feladata a berendezés megfelelőségének vizsgálata volt. A szakértő a berendezést megfelelőnek minősítette. Az elkövetés körülményeire levont következtetései pedig túlmentek a szakértő feladatán. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az alperest terhelte a Ptk. 555. § (1) bekezdésében és 556. § (3) bekezdésében szabályozott mentesülést eredményező körülmények bizonyítása. Az alperes a helytállási kötelezettsége alól akkor mentesült volna, ha bizonyítja, hogy a riasztóberendezést nem a 320. számú záradék előírásainak megfelelően építették ki vagy a káresemény időpontjában nem volt működőképes. A felperes a perbeli raktárban és a két üzlethelyiségben lévő árukra külön - külön biztosítási szerződéseket kötött. A felperes teljes árukészletének értéke volt 20.879.476 forint. Azt, hogy történt-e alulbiztosítás, szerződésenként kellett vizsgálni. A felperes az alperesnek a számviteli bizonylatokat és a raktár, valamint az üzletek készletleltárát átadta. Az alperesnek így módja volt meggyőződni arról, hogy nem történt túlbiztosítás. Az alperes a biztosítási szolgáltatás teljesítését jogos ok nélkül tagadta meg, ezért a Ptk. 313. §-ára figyelemmel, a Ptk. 300. § (1) bekezdése alapján a felperes biztosítási esemény folytán keletkezett kárainak megtérítésére kötelezni kellett.

Az alperes fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy az első fokú ítélet indokolásában foglaltakkal ellentétben, a felperes nem bizonyította, hogy a riasztóberendezés a 320. számú záradék előírásainak megfelelt és működőképes is volt. Hangsúlyozta, hogy a szakértői vélemény szerint a szakszerűen telepített riasztórendszert rongálással nem lehet olyan módon kiiktatni, hogy az riasztójelzést ne adjon. A sziréna és a fényjelző készülék eltávolítását követően már értelmetlen volt a kábeleket elvágni és a vezérlőberendezést megrongálni. A szabotázs védelem meglétének ellenőrzése lehetetlenné vált, mert az adatokat rögzítő alkatrészek nem voltak fellelhetők. Nincs ésszerű magyarázat arra, hogy az elkövető miért tartotta szükségesnek az információt tároló egységek eltávolítását. A szakértő a következtetéseivel nem lépte túl a feladatkörét, nem bizonyítékokat mérlegelt, hanem a riasztórendszer működését ismertette. Kiemelte, hogy nem volt a rendszernek szabotázs védelme, és MABISZ minősítése, holott ezt a záradék előírja.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy a rendszer megfelelt a 320. számú záradék előírásainak, ezt a szakértő is megállapította. A kábelek az álmennyezet feletti szakaszok kivételével, védőcsőben voltak. Az alperes alaptalanul állította, hogy nem volt a felszerelt riasztóberendezésnek MABISZ minősítése, és azt is hogy nem volt

szabotázsvédelem. Az alperes által megbízott könyvszakértő azért állította, hogy az árukészlet alulbiztosított volt, mert nem volt tudomása arról, hogy az említett két üzlete árukészletére is külön biztosítást kötött.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helytálló az érdemi döntése is.

Az alperes azt nem tette vitássá, hogy a biztosítási esemény bekövetkezett. Alaptalanul állította, hogy a riasztóberendezés a biztosítási szerződés által előírt követelményeknek nem felelt meg. A biztosítási szerződés megkötését követően az üzletkötője a riasztóberendezést megvizsgálta és megfelelőnek tartotta. Ezzel szemben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a riasztóberendezés az előírásoknak nem felelt meg. A szakértői vélemény sem tartalmazott olyan megállapítást, hogy a riasztórendszer kiépítése nem volt megfelelő, a szakértő csupán azt fejtegette, hogy azon a betöréskor céltalan, értelmetlen rongálások történtek.

A Ptk. 556. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „a biztosító mentesül fizetési kötelezettsége alól, amennyiben bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen

a) a biztosított, illetőleg a szerződő fél,

b) velük közös háztartásban élő hozzátartozójuk,

c) a biztosítottak a szabályzatban megállapított munkakört betöltő alkalmazottai, illetőleg megbízottai,

d) a biztosított jogi személynek a szabályzatban meghatározott tagjai vagy szervei szándékosan vagy súlyosan gondatlanul okozták."

Az alperes a Ptk. 556. § (1) bekezdésében meghatározott, a biztosító mentesülését eredményező körülményeket nem bizonyította. Nem is állította határozottan, hogy a kárt a felperes tagjai vagy alkalmazottai okozták szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartással. Az alperes tehát mentesülésre alapot adó körülmények bizonyítottságának hiányában a biztosítási szolgáltatást köteles teljesíteni.

A felperes a keresetében az alperest a biztosítási szerződés teljesítésére kérte kötelezni.

A Ptk. a biztosítók és a biztosított kötelezettségeire a biztosítási szerződésre vonatkozó szabályai között külön rendelkezéseket tartalmaz. Az 553. § (1) bekezdésében kimondja: „ha a biztosítási esemény bekövetkezik, a biztosító a szabályzatban megállapított időn belül köteles szolgáltatását teljesíteni."

Az elsőfokú bíróság ezért a szerződéses kötelezettségek teljesítésének általános szabályaira feleslegesen hivatkozott az ítéletének indokolásában. Az alperes marasztalása a Ptk. 553. § (1) bekezdésén és nem a 313. §-án, valamint 300. § (1) bekezdésén alapul.

Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az érdemben helyes első fokú ítéletet, indokainak részbeni módosításával, a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező alperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes fellebbezési perköltségeit is megtéríteni.

Budapest, 2009. október 9.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Szücs József s. k. előadó bíró, Dr. Németh László s. k. bíró